

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

Tit. IX. De Clerico furtivè, vel per saltum promotò.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

Exeat in Bullario Roma edito, & anno 1586.
 2. Ad di possunt ex Canonibus Apost. illi qui ancillam,
 id est, non liberam vel spectantibus publicis mancipatam
 duxerunt, ex can. Si quis viduam dist. 24. Verum his
 in nullum vitium bigamia est; nisi velimus per ancillam
 intelligere, quæ & ab alio corrupta est, ex sententia Tur-
 recremata, ibid. Qui autem hoc §. numerantur, si se-
 cundum proprietatem nominis Bigami dicuntur, qui se-
 cundas contraxerunt nuptias, ceteri improprie, & qua-
 dam similitudine, Glor. recepta in cap. 1. de Bigam
 & probat text. in cap. Debitum Ext. eod. Huius
 autem irregularitatis ratio est quod, licet matrimonium
 contractum cum corrupta verum sit Sacramentum, re-

presentans per mutuum consensum conjunctionem Chri-
 sti & anime iuste; non est tamen quoad significationem
 omnino perfectum Sacramentum, siquidem non significat
 conjunctionem Christi cum unica & immaculata sponsa
 Ecclesia, can. Acutius dist. 26, & d. cap. Debitum.
 Unde bigamus, cum patitur defectum quoad significatio-
 nem in Sacramento matrimonii, prohibetur etiam à Sa-
 cramento Ordinis. Deinde pati non debet defectum in Sa-
 cramento, qui Sacramenta administraturus est. Ita ex
 Theologi & canonistis Did. Covarr. ad cap. Furiolus in
 1. p. relect §. 2, num. 3, vers. huius, De homicid. in
 Clement.

DE TEMPORIBVS ORDINATIONVM, ET DE ÆTATE
 ORDINANDORVM.

TITULUS VIII.

§. 1. Quibus temporibus sint Ordines conferendi.

Sed & certa tempora Ordinibus conferendis à
 sacris Canonibus præstituta sunt. Etenim mi-
 noribus Ordinibus uni vel duobus conferendis
 dies Dominici & alii festivi, cap. 3. Ext. De temp.
 ordin. sacris quatuor tempora & dies Sabbati san-
 cti, & qui Dominicam de Passione antecedit, de-
 stinati sunt, nihil impedire contra iâ consue-
 tudine, cap. 1, cap. 2, c. 3, 8, 18. & 36. Ext. d. tit. adde
 can. 3, 6, 7, dist. 75, & Concil. Trid. sess. 23, cap. 8, de re-
 form.

§. 2. Plures ordines sacri eodem die uni non sunt con-
 ferendi.

Non tamen uno eodemque die, vel etiam duo-
 bus continuato jejuniis ad binos Ordines sacros
 quis admitti debet: in transgressores poena sus-
 pensionis constituta est, cap. Literas 12, cap. Dilectus
 15, Ext. De temp. ordin. Concil. Trid. d. sess. 23, cap. 13, in
 fine.

§. 3. Qua ætate ordines recipiendi.

Nec minus ætatis ratio habetur: qui enim ad
 primam tonsuram, & ad tres sequentes Ordines

minores admitti desiderat, ipsam infantiam, cap.
 fin. De temp. ordinati in 6, can. 2, dist. 77, iuncto §. non
 tamen sup. tit. præ. qui ad Acolytatum, duodeci-
 mum ætatis annum necesse est expleverit, d. 2, 2,
 vide ibid. Glor. & Card. à Turrecrem. can. 3, dist. 28,
 Post hoc tempus omnes Ordines minores rectè
 recipiuntur, sed per temporum interstitia, nisi a-
 liud Episcopo expedire magis videatur, cap. 3, &
 ibid. Gl. Ext. De temp. ord. Concil. Trid. d. sess. 23, c. 11,
 Quoad Subdiaconatum, Diaconatum & Presby-
 teratum, diversa olim tempora constituta erant,
 sicut videre est in can. 2, cum seqq. dist. 77, in c. 1, cum
 seq. dist. 78, in cap. fin. De ætate & qual. in Clem. Verum
 hodie ex Concilii Tridentini decreto, nullus ad
 Subdiaconatus Ordinem ante XXII. ad Diacona-
 tus ante XXIII. ad Presbyteratus ante XXV. æ-
 tatis suæ annum promoveri potest, d. sess. 23, cap. 12
 de reform. In Episcopo ordinaando ætas XXX. an-
 norum exactorum, ut minimum, exigitur, cap.
 Cum in cunctis 70, in princ. Ext. De elect. iuncto Concil.
 Trid. sess. 7, cap. 1, de reform. }

DE CLERICO FVRTIVE VEL PER SALTVM PROMOTO.

TITULUS IX.

§. 1. De promotio furtivè.

Quod si quis furtivè, id est, clam Episcopo or-
 dinaante, ad aliquem Ordinem subreperit,

quam ab usu recepti Ordinis, quam ab aliis in
 posterum recipiendis, submovetur, donec di-
 spca-

spensationis gratiam obtinuerit, *1000 tit. Ext. De eo qui suritur ord. ubi latius.*

§. 2. De promotio per saltum.

De eo verò, qui non gradatim sicut Canones jubent, *can. 1. 2. & 3. dist. 77.* sed per saltum id est, prætermisso Ordine inferiore, ad superiorem suã negligentia ascendit; constitutum est, ut tandiu ab executione suscepti Ordinis cesset, donec omissus ab eo Ordo restituatur, *juxta can. unis. dist. 52, & cap. unic. Ext. De Clerico per salt.*

prom. Extat & Concilii Tridentini hac de re sag. Oio: Cum promotis, inquit, per saltum, si non ministraverint, Episcopus ex legitima causa potest dispensare, text. est in cap. 24, in fine de reform. sess. 23. a

NOTATIO in Tit. 9.

a. Aliud si scienter ascenderit. Nam gravius in eum statuitur, uti videre est apud Bernardum Diaz. in Pract. crimin. Canon. cap. 20.

DE OFFICIIS CLERICORVM.

TITULUS X.

Continuatio.

HActenus de Ordinibus Clericorum disseruimus; sequitur, ut dispiciamus de eorumdem officiis, quæ partim exercent Clerici ratione Ordinum susceptorum, de quibus *hoc tit. agitur. partim ex ordinata, sive mandata jurisdictione, aliæve munere Ecclesiastico, de his §. fin. inf. eod. cum titulis seq.*

§. 1. Officia minorum Ordinum.

Ratione suorum Ordinum, Ostiarius curam gerit Ecclesiæ aperiendæ & claudendæ: Lector lectiones & prophetias populo denunciandi: Exorcista exorcismos exercendi in energumenos & catechumenos: Acolytus præparandi & deferendi cereos, quando Evangelium legendum aut sacrificium offerendum est, *de quibus latius in can. 1. dist. 25, in can. 1. dist. 12, & passim dist. 23, vide & Pontificale Romanum. Primâ tonsurâ initiati nullum peculiare in Ecclesia officium est; tantummodò ad Ordines suscipiendos designatur, Catech. Rom. de Ord. Sacr. num. 13.*

§. 2. Officia majorum sive sacrorum Ordinum.

Reliquorum officia his verbis describuntur ab Isidoro: Ad Subdiaconum, *inquit,* pertinet, calicem & patenam ad altare Christi deferre, & Levitis tradere, eisque ministrare; viceolum quodque & aquam, mantile & manutergium tenere, Episcopoque & Presbytero, & Levitis prolavandis ante altare manibus aquam præbere. Ad Diaconum pertinet, assistere Sacerdotibus & ministrare in omnibus, quæ aguntur in Sacramentis Christi, in Baptismo scilicet, in

Chrismate, & patena & calice; oblationes quæque inferre & disponere in altario, componere etiam mensam Domini atque vestire, crucem ferre, prædicare Evangelium & Epistolam: nam sicut lectoribus vetus Testamentum, ita Diaconis novum prædicare præceptum est, &c. Ad Presbyterum pertinet, Sacramentum corporis & sanguinis Domini in altario Dei conficere, orationes dicere & benedicere donis Dei.

Ad Episcopum pertinet, Basilicarum consecratio, unctio altaris, & consecratio Chrismatis: ipse prædicta officia & ordines Ecclesiasticos distribuit: ipse sacras virgines benedicit, & dum præcessit unusquisque in singulis; ipse tamen est præordinator in cunctis, *sex. est in can. 1. §. ad Subdiaconum, usque ad §. Hi sunt ordines, dist. 11, adde & can. 1. dist. 21, & Pontificale Rom.*

Hoc tamen amplius in Presbytero est, quod & hic annuntiet verbum Dei, *can. 6. dist. 95, baptizet, can. 19. de consecr. dist. 4.* absolvat poenitentes, *Concil. Trid. sess. 14, c. 6, in doctrina de sanctiss. poenit. & extremam unctionem ægrotis conferat, idem Conc. Trid. sess. 14, c. 3, de Sacram. extrema Vnct. can. 6, dist. 95, Et in Episcopo, quod hic Sacramentum Confirmationis administret, can. Quamvis dist. 68 Conc. Trid. sess. 7, can. 2, de Confirmat. Intellige ordinariè, juxta §. final. inf. de Confirmat. Sacram. quod publicam & solemnem poenitentiam injungat, *d. can. Quamvis, can. 2, xxvi. qu. 5. juncto can. In capite dist. 50, Ecclesias pollutas repurget, reconciliet, & Aqua 9, Ext. De consecrat. Eccles.**

§. 3. De